….. ANADOLU LİSESİ, 2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ, 10.SINIFLAR 1.DÖNEM 1.YAZILI YOKLAMA SORULARI
(3.Senaryo)

ADINIZ, SOYADINIZ: SINIFINIZ: NUMARANIZ:

KOŞUK	Günümüz Türkçesiyle
Kar büz kamug erüşdi,	Karlar buzlar hep eridi,
Taglar suvi akışdı	Dağların suyu yürüdü,
Kökşin bulıt örüşdi,	Mavi bulut belirdi,
Kayguk bolug egrişür.	Kayıklar gibi kımıldaşır.

Not: 1.ve 2.soruyu yukarıdaki koşuk metnine göre cevaplandırınız.

SORU 1.
a)Koşuğun nazım birimini ve ölçüsünü yazınız. (3+2 p)
CEVAP:

b)Koşuğun temasını yazınız.(5 p)
CEVAP:

c)Koşuğun uyak düzenini yazınız.(5 p)
CEVAP:

SORU 2. Yukarıdaki koşuktan hareketle koşuk metninin ait olduğu dönemdeki şiirle ilgili özelliklerden beş tanesini yazınız.(15 puan)

CEVAP:

1.

2.

3.

4.

5.

SORU 3.Aşağıdaki iki şiiri tablodaki ölçütlere göre karşılaştırarak değerlendiriniz. (15 puan)

NİNNİ
Atem tutam men seni
Şekere gatem men seni
Akşem baben gelende oy
Öğüne atem men seni

Hop hopun olsun oğlum
Gül topun olsun oğlum
Sıralı gavak dibinde oy
Toyluğun olsun oğlum (Anonim)

MİHRİBAN
Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamışlar, çözülmüyor Mihriban!
Ayrılıktan zor belleme ölümü
Görmeyince sezilmiyor Mihriban!

Yâr deyince kalem elden düşüyor
Gözlerim görmüyor aklım şaşıyor
Lâmbamda titreyen alev üşüyor
Aşk kağıda yazılmıyor Mihriban!
(Abdurrahim Karakoç)

Ninni	ÖLÇÜTLER	Mihriban
	Teması	
	Ölçüsü	
	Ait Olduğu Gelenek	

	Nazım Birimi	
	Söylenme Amacı	

SORU 4.Aşağıda verilen kavramları uygun olan kutucuğun içine yazınız. (15 puan)

Kavramlar: Türkü, Koşma, Sav, Mani, Saz, Koşuk, Mahlas, Sagu, Şölen, Mani, Kopuz, Varsağı, Gazel, İlahi, Baksı

İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatına Ait Kavramlar	İslamiyet Etkisindeki Türk Edebiyatına Ait Kavramlar

SORU 5.
"Agılda oglak togsa, arıkta otı öner." (Ağılda oğlak doğsa, ovada otu biter.)
Yukarıda verilen sav (atasözü) ile ilgili değerlendirmelerinizi en az beş cümleden oluşan bir paragraf biçiminde yazınız. (20p)
CEVAP:

SORU 6. Vaktiyle yoksul bir oduncu varmış. Karısı ve yedi çocuğuyla bir kulübede otururmuş. Çocukların en sonuncusu minicikmiş. Ona "Parmak Çocuk" adını takmışlar.

Günün birinde parasızlıktan yiyeceksiz kalmışlar. Ne yapacağını şaşıran anne ile baba çocukları ormana bırakmaya karar vermişler belki zengin bir avcı onları alır götürür diye. Parmak Çocuk onların konuşmalarını duyup ceplerini beyaz çakıl taşlarıyla doldurmuş. Onları birer birer yere atmış. Bu taşları izleyen çocuklar evlerine dönebilmişler. Anne ile baba çocukları yine ormana götürüp bırakmışlar. Ama Parmak Çocuk bu kez yola ekmek kırıntısı atmış. Ne yazık! Kuşlar kırıntıları yemiş. Çocuklar korkudan ağlamaya başlamışlar. Parmak Çocuk ağaca tırmanmış. Uzaktan ışığı yanan bir ev görmüş. Gidip kapıyı çalmışlar.

Kapıyı açan kadın "Burası devin evidir. O çocuk yer " demiş. Sonra çocukları yatağın altına saklamış.
Dev eve gelince çocukları bulmuş.

"Şimdi karnım tok. Yarın hepinizi yerim" demiş.

Dev ile karısının yedi tane kızları varmış. Başlarında altın taçları, geniş bir yatakta uyuyorlarmış.Parmak Çocuk kardeşlerinin takkelerini almış, küçük dev kızların taçlarıyla değiştirmiş.Sabah olunca dev, takkeli çocukların boyunlarını kesmiş.Anne kendi kızlarının boyunlarını kesik görünce bayılmış. Dev ise öyle öfkelenmiş ki hırsından uçurumdan yuvarlanıp ölmüş. Parmak Çocuk ile kardeşleri de kurtulmuşlar.

Yukarıdaki metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplandırınız.(20 puan)

a)Metnin türü nedir?

b)Olayı gerçeklik bakımından değerlendiriniz.

c)Olayın kahramanlarının özelliklerini değerlendiriniz.

d)Yer ve zaman bakımından değerlendiriniz.

e)Çatışmayı yazınız.

Not: Sınav süresi 40 dakikadır. Sınav kâğıdı olarak ayrı bir kâğıt verilmeyecektir. Başarılar dileriz.

TDE ZÜMRESİ

TDE Öğretmeni **TDE Öğretmeni** **Okul Müdürü**

….. ANADOLU LİSESİ, 2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ, 10.SINIFLAR 1.DÖNEM 1.YAZILI YOKLAMA CEVAP ANAHTARI
(3. Senaryo)

Not: 1.ve 2.soruyu yukarıdaki koşuk metnine göre cevaplandırınız.

SORU 1. ***"TDE2.2. Sözün Ezgisi temasında alınan metinlerden anlam oluşturabilme."***

a)Koşuğun nazım birimini ve ölçüsünü yazınız. (3+2 p)
CEVAP: DÖRTLÜK (3p) 7'li HECE ÖLÇÜSÜ (2p)

b)Koşuğun temasını yazınız.(5 p)
CEVAP: DOĞA SEVGİSİ

c)Koşuğun uyak düzenini yazınız.(5 p)
CEVAP: aaab

SORU 2. ***"TDE2.2. Sözün Ezgisi temasında alınan metinlerden anlam oluşturabilme."*** (Her biri 3 puan toplam 15 puan)**CEVAP**:
1.Sözlü gelenek ürünleridir.
2.Nazım birimi dörtlüktür.
3.Hece ölçüsü kullanılır.
4.Ahenk unsuru olarak redif ve kafiye kullanılır.
5.Özel günlerde söylenirler.

SORU 3. ***"TDE2.3.Sözün Ezgisi temasında alınan metinlerden anlam çözümleyebilme."***
(Her biri 3 puan toplam 15 puan)

Ninni	ÖLÇÜTLER	Mihriban
Çocuk (Bebek) Sevgisi	**Teması**	Aşk
7'li hece ölçüsü	**Ölçüsü**	11'li hece ölçüsü
Halk şiiri geleneği	**Ait Olduğu Gelenek**	Halk şiiri geleneği
Dörtlük	**Nazım Birimi**	Dörtlük
Bebeği uyutmak	**Söylenme Amacı**	Sevgiliye aşkını ifade etmek.

SORU 4. ***TDE2.3 Sözün Ezgisi temasında alınan metinlerden anlam çözümleyebilme."***
Aşağıda verilen kavramları uygun olan kutucuğun içine yazınız. (Her biri 1 puan toplam 15 puan)Kavramlar: Türkü, Koşma, Sav, Mani, Saz, Koşuk, Mahlas, Sagu, Şölen, Halk hikâyesi, Kopuz, Varsağı, Gazel, İlahi, Baksı

İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatına Ait Kavramlar	İslamiyet Etkisindeki Türk Edebiyatına Ait Kavramlar
Koşuk, Sav, Kopuz, Şölen, Baksı, Sagu	Türkü, Koşma, Mani, Saz, Mahlas, Gazel, İlahi Halk hikâyesi, Varsağı

SORU 5. ***TDE2.4.Sözün Ezgisi temasında alınan metinlere yönelik değerlendirmelerini yansıtabilme"***
"Agılda oglak togsa, arıkta otı öner." (Ağılda oğlak doğsa, ovada otu biter.)
Yukarıda verilen sav (atasözü) ile ilgili değerlendirmelerinizi en az beş cümleden oluşan bir paragraf biçiminde yazınız. (20p)

CEVAP: Her canlı bir yaratıcı tarafından yaratılmıştır. Yaratıcı her canlıyı yaratırken rızkını da hazırlamıştır. Tüm varlıkların bir yaratılış sebebi olduğu gibi varlıklarını sürdürebilmeleri için de gerekli olan her şey yaratılmıştır. İnsan, hayvan, bitki fark etmezsizin tüm canlılar bu rızıktan yararlanır. Her canlının yaşamını sürdürebilmesi için türüne uygun olarak yaratılan bu sistem mükemmel bir nizamın eseridir.

SORU 6. ***TDE4.2 Sözün Ezgisi temasında alınan metinlerden anlam çözümleyebilme."***
a)Metnin türü nedir? MASAL (4p)
b)Olayı gerçeklik bakımından değerlendiriniz. KURMACA (HAYAL ÜRÜNÜ) (4p)
c)Olayın kahramanlarının özelliklerini değerlendiriniz. KAHRAMANLAR HAYALİDİR (4p)
d)Yer ve zaman bakımından değerlendiriniz. YER VE ZMAN BELLİ DEĞİLDİR. (4p)
e)Çatışmayı yazınız. İYİ-KÖTÜ, DOĞRU-YANLIŞ (4p)

TDE Öğretmeni	**TDE Öğretmeni**	**Okul Müdürü**